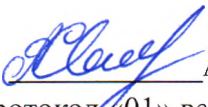

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра підприємництва і права

ЗАТВЕРДЖЕНО КАФЕДРОЮ

 Завідувач кафедри
Алла СВИТЛИЧНА
(протокол «01» вересня 2025 р. № 1)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(обов'язкова навчальна дисципліна)

Професійно-наукова комунікація іноземною мовою

освітньо-професійна (освітньо-наукова) програма «Право»

спеціальність D8 Право

галузь знань D Бізнес, адміністрування та право

рівень вищої освіти другий (магістерський)

Навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій

Полтава

2025 – 2026 н. р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Професійно-наукова комунікація іноземною мовою» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Право», спеціальності D8 Право.

Мова викладання державна.

Розробник:

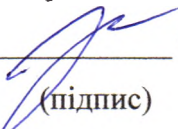
Коломієць П.В., професор кафедри підприємництва і права, д.ю.н., доцент

«01» вересня 2025 року

_____ Павло КОЛОМІЄЦЬ
(підпис)

Погоджено гарантом освітньої програми «Право»

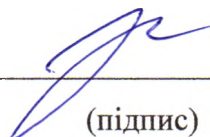
«01» вересня 2025 року

_____ Олександр КАЛ'ЯН
(підпис)

Схвалено радою з якості вищої освіти спеціальності «Право»

протокол від «01» вересня 2025 року № 1

Голова ради з якості вищої освіти спеціальності

_____ Олександр КАЛ'ЯН
(підпис)

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Загальна кількість годин	90	
Кількість кредитів	3	
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	обов'язкова	
Рік навчання (шифр курсу)	1 (081 ПР_мд_2025)	1 (081 ПР_мз_2025)
Семестр	1	2
Лекції (годин)	-	-
Практичні (годин)	30	16
Самостійна робота (годин)	60	74
в т.ч. індивідуальні завдання	-	-
Форма семестрового контролю	Залік	

2. Мета вивчення навчальної дисципліни:

Сформувати у здобувачів вищої освіти комунікативні компетентності у сфері професійно-наукової комунікації іноземною мовою в різних формах з представниками правничих професій, а також з питань наукової діяльності.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна вивчається на першому році навчання другого (магістерського) освітнього рівня, є вихідною і не потребує обов'язкового попереднього вивчення освітніх компонентів.

Передумови вивчення дисципліни обумовлені складанням таких компонентів як:

ЄФВВ – форми вступного випробування для вступу на навчання для здобуття ступеня магістра, яка передбачає оцінювання рівня підготовленості вступника з фаху (конституційне право України; адміністративне право України; адміністративне судочинство в Україні; цивільне право України; цивільне процесуальне право України; кримінальне право України; кримінальне процесуальне право України; міжнародне публічне право; міжнародний захист прав людини).

ЄВІ – форми вступного випробування для вступу на навчання для здобуття ступеня магістра, яка поєднує тест загальної навчальної компетентності (критичне читання; аналітичне письмо; комунікація й медіація. Логіко-аналітичний компонент що включає наступні складники: логічне мислення; аналітичне мислення) та тест з іноземної мови (англійської, німецької, французької або іспанської на вибір вступника).

4. Компетентності:

Загальні:

ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 5. Здатність спілкуватися іноземною мовою у професійній сфері як усно, так і письмово.

Фахові:

СК 2. Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України.

СК 3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.

СК 4. Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України.

СК 6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

5. Програмні результати навчання:

ПРН 3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

ПРН 4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки

ПРН 5. Вільно спілкуватися правничою іноземною мовою (однією з офіційних мов Ради Європи) усно і письмово.

Співвідношення програмних результатів навчання із очікуваними результатами навчання

Програмний результат навчання (визначений освітньою програмою)	Очікувані результати навчання навчальної дисципліни
ПРН 3.	<p>Здобувач вищої освіти за результатами опанування навчальної дисципліни здатний знати та розуміти особливості професійно-наукової комунікації англійською мовою у правничій сфері, її роль і значення для здійснення наукової та практичної юридичної діяльності на національному й міжнародному рівнях.</p> <p>Здобувач уміє здійснювати цілеспрямований пошук англійськомовних наукових, нормативних і професійних джерел, використовувати спеціалізовані бази даних та цифрові ресурси для отримання актуальної правничої інформації.</p> <p>Здобувач здатний інтегровано аналізувати та узагальнювати матеріали з різних англійськомовних джерел, критично оцінюючи їх зміст, наукову обґрунтованість і достовірність з використанням сучасних методів дослідження.</p> <p>Здобувач уміє застосовувати англійську мову для підготовки наукових і професійних текстів правничого спрямування, дотримуючись вимог академічного письма, ділового спілкування та професійного етикету.</p> <p>Здобувач здатний використовувати результати аналізу англійськомовних джерел для формулювання аргументованих наукових і практичних висновків, а також для ефективної професійно-наукової комунікації в умовах міжнародної взаємодії та сучасних викликів правничої діяльності.</p>
ПРН 4.	<p>Здобувач вищої освіти за результатами опанування навчальної дисципліни здатний знати та розуміти вимоги до професійно-наукової презентації правових досліджень англійською мовою, особливості структурування, логіки викладу та мовного оформлення наукового дискурсу.</p> <p>Здобувач уміє добирати та використовувати англійськомовні першоджерела правничого характеру, коректно інтерпретувати нормативні тексти, судову</p>

	<p>практику й доктринальні матеріали у процесі представлення результатів дослідження.</p> <p>Здобувач здатний здійснювати усну й письмову презентацію правового дослідження англійською мовою, застосовуючи прийоми правової інтерпретації для пояснення складних і комплексних правових проблем.</p> <p>Здобувач уміє аргументовано викладати та захищати власні правові висновки, використовуючи відповідну правничу термінологію, логічні конструкції та стандарти академічної і професійної комунікації.</p> <p>Здобувач здатний адаптувати форму і стиль презентації результатів дослідження до різних професійних і наукових контекстів, забезпечуючи переконливість, наукову коректність і комунікативну ефективність.</p>
ПРН 5.	<p>Здобувач вищої освіти за результатами опанування навчальної дисципліни здатний знати та розуміти лексико-граматичні, стилістичні та термінологічні особливості правничої іноземної мови (однієї з офіційних мов Ради Європи), необхідні для професійно-наукової комунікації.</p> <p>Здобувач уміє вільно використовувати правничу іноземну мову в усній формі для участі в професійних обговореннях, наукових дискусіях та офіційному діловому спілкуванні у правовій сфері.</p> <p>Здобувач здатний здійснювати письмову професійну та наукову комунікацію іноземною мовою, готувати правничі тексти, академічні матеріали й ділові документи з дотриманням мовних та етикетних норм.</p> <p>Здобувач уміє коректно застосовувати правничу термінологію та мовні засоби аргументації для чіткого і переконливого викладення правових позицій у письмовій та усній формах.</p> <p>Здобувач здатний адаптувати мовленнєву поведінку до різних професійних і наукових контекстів, забезпечуючи ефективну міжкультурну та міжпрофесійну комунікацію у правничій діяльності.</p>

6. Методи навчання і викладання:

Словесні методи (комунікативний метод), *практичні методи* (метод інтерактивного і проблемного навчання, аудіо-лінгвальний метод (в тому числі за допомогою використання програмного забезпечення лінгфонного кабінету в університеті), *методи формування пізнавальних інтересів* (граматико-перекладний метод, використання мультимедійних презентацій, *інтерактивні методи* (метод навчання у співпраці, метод пошукової роботи).

7. Програма навчальної дисципліни :

Тема 1. Роль і значення іноземної мови (англійської) в здійсненні професійно-наукової комунікації.

Роль і значення іноземної термінології в здійсненні професійно-наукової комунікації. Нормативна граматики англійської мови: вживання артикля, вживання Present Simple, Present Perfect. Числівник. Іменник. Займенник.

Тема 2. Види комунікації. Особливості письмової комунікації в різних сферах правничої діяльності.

Види комунікації в англійській мові. Лінгвістичні засоби вдосконалення системних, комунікаційних навичок у термінології з правових питань. Письмова комунікація в правничій діяльності. Нормативна граматики англійської мови: вживання Past Simple, Past Continuous.

Тема 3. Академічне письмо англійською мовою.

Основи академічного письма. Юридичне письмо та специфіка англійської правничої мови. Академічна аргументація та критичне мислення. Особливості написання дослідницьких робіт англійською мовою. Правила цитування та посилання на джерела. Редагування та коректура академічних текстів.

Тема 4. Особливості ділового спілкування та професійного етикету.

Визначення та значення ділового спілкування. Роль професійного етикету в юридичній діяльності. Ділова комунікація в юридичній професії. Правила написання офіційних листів, запитів, меморандумів, юридичних висновків. Основи професійної етики спілкування для правників.

Етичні аспекти під час ведення переговорів, судових засідань та консультацій. Правила комунікації в процесі ділових переговорів. Телефонний етикет та комунікація через електронну пошту.

Тема 5. Професійно-наукова комунікація англійською мовою з суддею та правоохоронними органами.

Основи юридичної англійської для спілкування з суддями та правоохоронними органами. Юридичні документи та їх структура в англійськомовних країнах. Структура судових рішень (judgments) та їх правильна інтерпретація. Складання процесуальних документів англійською мовою. Усна та письмова комунікація з суддями та представниками правоохоронних органів. Особливості спілкування з міжнародними судовими інстанціями. Специфіка ведення переговорів англійською мовою з представниками поліції та прокурорами.

Тема 6. Професійно-наукова комунікація англійською мовою з адвокатом. Особливості комунікації англійською мовою з адвокатом. Аналіз законодавчих змін та реформ, які вплинули на сферу правознавства. Роль етикету в процесі надання юридичних консультацій клієнтам. Використання практичних прикладів. Підготовка презентації. Нормативна граматики англійської мови: Active Voice. Passive Voice. Conditionals.

Тема 7. Професійно-наукова комунікація англійською мовою у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

Правові англійськомовні поняття у сфері зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД). Міжнародні (зовнішньоекономічні) контракти: особливості складання англійською мовою. Правила ведення ділового листування у сфері ЗЕД. ІНКОТЕРМС. Фінансові аспекти ЗЕД: банківські операції та страхування. Нормативна граматики англійської мови: вживання Present Perfect, Past Perfect, Past Perfect Continuous.

Тема 8. Англійська мова як одна з офіційних мов Європейського Союзу та особливості її використання у правничій сфері.

Роль англійської мови в забезпеченні функціонування інституцій та інших органів Європейського Союзу. Вивчення лексики з даної теми. Закріплення знань. Нормативна граматики англійської мови: вживання інфінітиву, герундія. Модальні дієслова.

Тема 9. Використання англійської мови в рамках універсальних та регіональних систем захисту прав людини.

Міжнародні договори та їх мовна класифікація. Декларації. Статути міжнародних організацій. Універсальна система захисту прав людини (ООН). Європейська система захисту прав людини. Підготовка документів англійською мовою для подання скарги до Європейського суду з прав людини. Прикметник. Прислівник. Ступені порівняння.

Тема 10. Особливості розвитку професійно-наукової комунікації правників англійською мовою в умовах воєнного стану.

Основні юридичні терміни, що стосуються воєнного стану та надзвичайних ситуацій. Огляд ключових міжнародних договорів, які регулюють права людини під час воєнного стану. Особливості комунікації англійською мовою в галузі міжнародного гуманітарного права. Комунікація з міжнародними організаціями та правоохоронними органами в умовах воєнного стану. Термінологія англійською мовою, що стосується воєнних злочинів. Дипломатична комунікація в умовах міжнародних конфліктів.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин					
	денна форма 081 ПР_мд_2025			заочна форма 081 ПР_мз_2025		
	усього	у тому числі		усього	у тому числі	
		п	с.р.		п	с.р.
Тема 1. Роль і значення іноземної мови (англійської) в здійсненні професійно-наукової комунікації.	8	2	6	9	2	7
Тема 2. Види комунікації. Особливості письмової комунікації в різних сферах правничої діяльності.	10	4	6	9	2	7
Тема 3. Академічне письмо англійською мовою.	10	4	6	10	2	8
Тема 4. Особливості ділового спілкування та професійного етикету.	8	2	6	9	2	7
Тема 5. Професійно-наукова комунікація англійською мовою з Суддею та правоохоронними органами.	8	2	6	8	-	8
Тема 6. Професійно-наукова комунікація англійською мовою з адвокатом.	10	4	6	10	2	8
Тема 7. Професійно-наукова комунікація англійською мовою у сфері зовнішньоекономічної діяльності.	8	2	6	9	2	7
Тема 8. Англійська мова як одна з офіційних мов Європейського Союзу та особливості її використання у правничій сфері.	10	4	6	8	-	8
Тема 9. Використання англійської мови в рамках універсальних та регіональних систем захисту прав людини.	8	2	6	9	2	7
Тема 10. Особливості розвитку професійно-наукової комунікації юристів англійською мовою в умовах воєнного стану.	10	4	6	9	2	7
В т.ч. індивідуальне завдання (контрольна робота)	-	-	-	-	-	-
Усього годин	90	30	60	90	16	74

8. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма 081 ПР_мд_2025	заочна форма 081 ПР_мз_2025
1.	Тема 1. Роль і значення іноземної мови (англійської) в здійсненні професійно-наукової комунікації.	2	2
2.	Тема 2. Види комунікації. Особливості письмової комунікації в різних сферах правничої діяльності.	4	2
3.	Тема 3. Академічне письмо англійською мовою.	4	2
4.	Тема 4. Особливості ділового спілкування та професійного етикету.	2	2
5.	Тема 5. Професійно-наукова комунікація англійською мовою з суддею та правоохоронними органами.	2	-
6.	Тема 6. Професійно-наукова комунікація англійською мовою з адвокатом.	4	2
7.	Тема 7. Професійно-наукова комунікація англійською мовою у сфері зовнішньоекономічної діяльності.	2	2
8.	Тема 8. Англійська мова як одна з офіційних мов Європейського Союзу та особливості її використання у правничій сфері.	4	-
9.	Тема 9. Використання англійської мови в рамках універсальних та регіональних систем захисту прав людини.	2	2
10.	Тема 10. Особливості розвитку професійно-наукової комунікації правників англійською мовою в умовах воєнного стану.	4	2
	Разом	30	16

9. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма 081 ПР_мд_2025	заочна форма 081 ПР_мз_2025
1.	Тема 1. Роль і значення іноземної мови (англійської) в здійсненні професійно-наукової комунікації.	6	7
2.	Тема 2. Види комунікації. Особливості письмової комунікації в різних сферах правничої діяльності.	6	7
3.	Тема 3. Академічне письмо англійською мовою.	6	8
4.	Тема 4. Особливості ділового спілкування та професійного етикету.	6	7
5.	Тема 5. Професійно-наукова комунікація англійською мовою з суддею та правоохоронними органами.	6	8
6.	Тема 6. Професійно-наукова комунікація англійською мовою з адвокатом.	6	8

7.	Тема 7. Професійно-наукова комунікація англійською мовою у сфері зовнішньоекономічної діяльності.	6	7
8.	Тема 8. Англійська мова як одна з офіційних мов Європейського Союзу та особливості її використання у правничій сфері.	6	8
9.	Тема 9. Використання англійської мови в рамках універсальних та регіональних систем захисту прав людини.	6	7
10.	Тема 10. Особливості розвитку професійно-наукової комунікації правників англійською мовою в умовах воєнного стану.	6	7
	Разом	60	74

10. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувача вищої освіти має сприяти закріпленню теоретичного матеріалу та практичних навичок. Цей вид роботи реалізується шляхом самостійного виконання здобувачем вищої освіти індивідуального завдання в аудиторний і позааудиторний час: контрольної роботи для здобувачів заочної форми навчання.

11. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю програмних результатів навчання	
	денна форма 081 ПР_мд_2025	заочна форма 081 ПР_мз_2025
ПРН 3.	<p>Поточний контроль: виконання завдань на практичних заняттях; виконання завдань самостійної роботи; підготовка презентації (для денної форми навчання); виконання контрольної роботи (для заочної форми навчання).</p> <p>Семестровий контроль: залік</p>	
ПРН 4.	<p>Поточний контроль: виконання завдань на практичних заняттях; виконання завдань самостійної роботи; підготовка презентації (для денної форми навчання); виконання контрольної роботи (для заочної форми навчання).</p> <p>Семестровий контроль: залік</p>	
ПРН 5.	<p>Поточний контроль: виконання завдань на практичних заняттях; виконання завдань самостійної роботи; підготовка презентації (для денної форми навчання); виконання контрольної роботи (для заочної форми навчання).</p> <p>Семестровий контроль: залік</p>	

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним результатом навчання. Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль і підсумкова оцінка рівня досягнення результатів навчання.

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Назва теми	Форми оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом по темі
	Виконання завдань на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи	Підготовка презентації	
Тема 1. Роль і значення іноземної мови (англійської) в здійсненні професійно-науковій комунікації.	4	4	20	8
Тема 2. Види комунікації. Особливості письмової комунікації в різних сферах правничої діяльності.	4	4		8
Тема 3. Академічне письмо англійською мовою.	4	4		8
Тема 4. Особливості ділового спілкування та професійного етикету.	4	4		8
Тема 5. Професійно-наукова комунікація англійською мовою з суддею та правоохоронними органами.	4	4		8
Тема 6. Професійно-наукова комунікація англійською мовою з адвокатом.	4	4		8
Тема 7. Професійно-наукова комунікація англійською мовою у сфері зовнішньоекономічної діяльності.	4	4		8
Тема 8. Англійська мова як одна з офіційних мов Європейського Союзу та особливості її використання у правничій сфері.	4	4		8
Тема 9. Використання англійської мови в рамках універсальних та регіональних систем захисту прав людини.	4	4		8
Тема 10. Особливості розвитку професійно-наукової комунікації правників англійською мовою в умовах воєнного стану.	4	4		8
Всього	40	40	20	100

1. Виконання завдань на практичних заняттях (0-4 бали).

Шкала та критерії та оцінювання

Кількість балів	Критерії оцінювання
4	здобувач демонструє глибоке розуміння сутності матеріалу, логічність та самостійність у його викладі, аргументовано обґрунтовує свою думку, дає повну, вичерпну відповідь, яка складається з правильного юридичного результату, доцільного і логічного теоретичного обґрунтування виконаних розмірковувань, вірного посилання (за необхідності) на відповідні законодавчі та нормативні акти, здобувач володіє гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями, формулює ідеї та концепції для використання у професійній діяльності, усвідомлює цінність захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України.
3	здобувач демонструє знання і розуміння основних положень практичного завдання, але викладає матеріал не досить повно, не завжди глибоко і переконливо обґрунтовує свої думки та формулює визначення юридичного поняття; присутні помилки у мовленнєвому оформленні відповіді, яка складається з доцільного і логічного теоретичного обґрунтування отриманого результату, вірного посилання на відповідні законодавчі та нормативні акти, але має окремі неточності у формулюваннях, демонструє базове володіння професійними знаннями і часткове усвідомлення значення захисту незалежності та територіальної цілісності України.
2	здобувач демонструє неточні знання і розуміння основних положень питання; висновки неповні без розуміння необхідної нормативно-правової бази; наявні несуттєві помилки під час відповіді, що свідчить про неповне оволодіння професійними знаннями, не здатний сформулювати чіткі ідеї для використання у професійній діяльності, має поверхневе уявлення про цінність захисту незалежності України.
1	здобувач демонструє поверхневі знання і розуміння основних положень питання; наявні суттєві помилки; висновки неповні без розуміння необхідної нормативно-правової бази, відсутня здатність формулювати ідеї і концепції для використання у професійній діяльності, не усвідомлює цінність захисту територіальної цілісності та демократичного устрою України.
0	здобувач демонструє практично відсутні знання і розуміння основних положень питання; відповіді містять грубі помилки; викладений матеріал є неповним і недостовірним, з великими помилками в обґрунтуванні та нормативно-правовій базі, не володіє базовими знаннями, не здатний сформулювати професійні ідеї, не усвідомлює цінність захисту незалежності та територіальної цілісності України, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів

2. Виконання завдань самостійної роботи (0-4 бали).

Кількість балів	Критерії оцінювання
4	здобувач демонструє глибоке розуміння сутності матеріалу, логічність та самостійність у його викладі, аргументовано обґрунтовує свою думку, дає повну, вичерпну відповідь, яка складається з правильного юридичного результату, доцільного і логічного теоретичного обґрунтування виконаних розмірковувань, вірного посилання (за необхідності) на відповідні законодавчі та нормативні акти, здобувач володіє гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями, формулює ідеї та

Кількість балів	Критерії оцінювання
	концепції для використання у професійній діяльності, усвідомлює цінність захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України.
3	здобувач демонструє знання і розуміння основних положень завдання самостійної роботи, але викладає матеріал не досить повно, не завжди глибоко і переконливо обґрунтовує свої думки та формулює визначення юридичного поняття; присутні помилки у мовленнєвому оформленні відповіді, яка складається з доцільного і логічного теоретичного обґрунтування отриманого результату, вірного посилання на відповідні законодавчі та нормативні акти, але має окремі неточності у формулюваннях, демонструє базове володіння професійними знаннями і часткове усвідомлення значення захисту незалежності та територіальної цілісності України.
2	здобувач демонструє неточні знання і розуміння основних положень завдання самостійної роботи; висновки неповні без розуміння необхідної нормативно-правової бази; наявні несуттєві помилки під час відповіді, що свідчить про неповне оволодіння професійними знаннями, не здатний сформулювати чіткі ідеї для використання у професійній діяльності, має поверхневе уявлення про цінність захисту незалежності України.
1	здобувач демонструє практично відсутні знання і розуміння основних положень завдання самостійної роботи; відповіді містять грубі помилки; викладений матеріал є неповним і недостовірним, з великими помилками в обґрунтуванні та нормативно-правовій базі, не володіє базовими знаннями, не здатний сформулювати професійні ідеї, не усвідомлює цінність захисту незалежності та територіальної цілісності України, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів

3. Підготовка презентації (0-20 балів) – денна форма навчання

Кількість балів	Критерії оцінювання
18-20	робота демонструє глибоке розуміння теми, повноту викладу матеріалу та логічну структуру, здобувач володіє гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями, формулює ідеї та концепції з метою використання у професійній діяльності; усвідомлює цінність захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України і включає ці аспекти до реферату або презентації; інформація добре організована, містить оригінальні думки та аналіз; грамотно оформлено, без орфографічних чи стилістичних помилок; використані актуальні та різноманітні джерела, правильно оформлені; візуальні матеріали (схеми, графіки, таблиці) покращують сприйняття інформації; виступ впевнений, добре структурований, відповіді на питання чіткі та обґрунтовані.
13-17	робота демонструє хороше розуміння теми, виклад матеріалу логічний, але присутні незначні неточності або поверхневе висвітлення окремих аспектів; здобувач володіє гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями, формулює деякі ідеї для професійної діяльності; частково усвідомлює цінність захисту незалежності та територіальної цілісності України, але ця тема розкрита неповно; оформлення здебільшого відповідає вимогам, але є кілька незначних помилок; джерела використовуються, проте їх різноманітність може бути недостатньою; презентація містить візуальні матеріали, але не завжди ефективно доповнюють зміст; виступ добре підготовлений, але є деякі труднощі з чіткістю викладу або відповідями на питання.
8-12	робота демонструє базове розуміння теми, проте деякі аспекти викладені недостатньо глибоко або нечітко; здобувач частково володіє гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями, але не завжди може правильно їх застосувати у професійній діяльності; усвідомлює важливість захисту демократичного устрою України, але не акцентує на цьому увагу у своїй роботі; структура роботи або презентації неповна або нелогічна, оформлення містить помилки, частина вимог не дотримана; джерела використовуються мінімально, їх аналіз поверхневий; візуальні матеріали використовуються, але мало сприяють покращенню сприйняття; виступ менш впевнений, іноді відсутня чіткість або логічність у відповідях на питання.
4-7	робота демонструє поверхневе розуміння теми, основний матеріал викладений неповно або неправильно; здобувач має обмежені гуманітарні та професійні знання, формулює ідеї поверхнево, не враховуючи вимоги професійної діяльності; не демонструє усвідомлення важливості захисту незалежності України; структура реферату/презентації нечітка або нелогічна, вимоги щодо оформлення не дотримані, значна кількість орфографічних та стилістичних помилок; використано обмежену кількість джерел, і їх аналіз недостатній; візуальні матеріали відсутні або неефективні; виступ непереконливий, доповідач не може чітко відповісти на питання.
0-3	робота демонструє слабе або відсутнє розуміння теми, матеріал подано безсистемно, значні помилки у фактичних даних; здобувач не володіє гуманітарними, природничо-науковими або професійними знаннями, не формулює ідей для професійної діяльності, не усвідомлює важливості захисту незалежності України; вимоги щодо оформлення значно порушені, відсутня логіка у викладі, багато грубих помилок; джерела не використовуються або використані неправильно; візуальні матеріали відсутні; виступ дуже непевний, відсутність відповідей на питання або повна дезорієнтація в темі.

4. Форма проведення семестрового контролю згідно з робочим та навчальним планом – залік.

Заочна форма навчання

Назва теми	Форми оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом по темі
	Виконання завдань на практичних заняттях	Виконання завдань самостійно і роботи	Виконання контрольної роботи	
Тема 1. Роль і значення іноземної мови (англійської) в здійсненні професійно-науковій комунікації.	4	4	28	8
Тема 2. Види комунікації. Особливості письмової комунікації в різних сферах правничої діяльності.	4	4		8
Тема 3. Академічне письмо англійською мовою.	4	4		8
Тема 4. Особливості ділового спілкування та професійного етикету.	4	4		8
Тема 5. Професійно-наукова комунікація англійською мовою з суддею та правоохоронними органами.	-	4		4
Тема 6. Професійно-наукова комунікація англійською мовою з адвокатом.	4	4		8
Тема 7. Професійно-наукова комунікація англійською мовою у сфері зовнішньоекономічної діяльності.	4	4		8
Тема 8. Англійська мова як одна з офіційних мов Європейського Союзу та особливості її використання у правничій сфері.	-	4		4
Тема 9. Використання англійської мови в рамках універсальних та регіональних систем захисту прав людини.	4	4		8

Тема 10. Особливості розвитку професійно-науково комунікації правників англійською мовою в умовах воєнного стану.	4	4		8
Всього	32	40	28	100
Залік	X	X	X	X
Разом	32	40	28	100

1. Виконання завдань на практичних заняттях (0-4 бали).

Шкала та критерії та оцінювання

Кількість балів	Критерії оцінювання
4	здобувач демонструє глибоке розуміння сутності матеріалу, логічність та самостійність у його викладі, аргументовано обґрунтовує свою думку, дає повну, вичерпну відповідь, яка складається з правильного юридичного результату, доцільного і логічного теоретичного обґрунтування виконаних розмірковувань, вірного посилання (за необхідності) на відповідні законодавчі та нормативні акти, здобувач володіє гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями, формулює ідеї та концепції для використання у професійній діяльності, усвідомлює цінність захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України.
3	здобувач демонструє знання і розуміння основних положень практичного завдання, але викладає матеріал не досить повно, не завжди глибоко і переконливо обґрунтовує свої думки та формулює визначення юридичного поняття; присутні помилки у мовленнєвому оформленні відповіді, яка складається з доцільного і логічного теоретичного обґрунтування отриманого результату, вірного посилання на відповідні законодавчі та нормативні акти, але має окремі неточності у формулюваннях, демонструє базове володіння професійними знаннями і часткове усвідомлення значення захисту незалежності та територіальної цілісності України.
2	здобувач демонструє неточні знання і розуміння основних положень питання; висновки неповні без розуміння необхідної нормативно-правової бази; наявні несуттєві помилки під час відповіді, що свідчить про неповне оволодіння професійними знаннями, не здатний сформулювати чіткі ідеї для використання у професійній діяльності, має поверхневе уявлення про цінність захисту незалежності України.
1	здобувач демонструє поверхневі знання і розуміння основних положень питання; наявні суттєві помилки; висновки неповні без розуміння необхідної нормативно-правової бази, відсутня здатність формулювати ідеї і концепції для використання у професійній діяльності, не усвідомлює цінність захисту територіальної цілісності та демократичного устрою України.
0	здобувач демонструє практично відсутні знання і розуміння основних положень питання; відповіді містять грубі помилки; викладений матеріал є неповним і недостовірним, з великими помилками в обґрунтуванні та нормативно-правовій базі, не володіє базовими знаннями, не здатний сформулювати професійні ідеї, не усвідомлює цінність захисту незалежності та територіальної цілісності України, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів

2. Виконання завдань самостійної роботи (0-4 бали).

Кількість балів	Критерії оцінювання
4	<p>здобувач демонструє глибоке розуміння сутності матеріалу, логічність та самостійність у його викладі, аргументовано обґрунтовує свою думку, дає повну, вичерпну відповідь, яка складається з правильного юридичного результату, доцільного і логічного теоретичного обґрунтування виконаних розмірковувань, вірного посилання (за необхідності) на відповідні законодавчі та нормативні акти, здобувач володіє гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями, формулює ідеї та концепції для використання у професійній діяльності, усвідомлює цінність захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України.</p>
3	<p>здобувач демонструє знання і розуміння основних положень завдання самостійної роботи, але викладає матеріал не досить повно, не завжди глибоко і переконливо обґрунтовує свої думки та формулює визначення юридичного поняття; присутні помилки у мовленнєвому оформленні відповіді, яка складається з доцільного і логічного теоретичного обґрунтування отриманого результату, вірного посилання на відповідні законодавчі та нормативні акти, але має окремі неточності у формулюваннях, демонструє базове володіння професійними знаннями і часткове усвідомлення значення захисту незалежності та територіальної цілісності України.</p>
2	<p>здобувач демонструє неточні знання і розуміння основних положень завдання самостійної роботи; висновки неповні без розуміння необхідної нормативно-правової бази; наявні несуттєві помилки під час відповіді, що свідчить про неповне оволодіння професійними знаннями, не здатний сформулювати чіткі ідеї для використання у професійній діяльності, має поверхневе уявлення про цінність захисту незалежності України.</p>
1	<p>здобувач демонструє практично відсутні знання і розуміння основних положень завдання самостійної роботи; відповіді містять грубі помилки; викладений матеріал є неповним і недостовірним, з великими помилками в обґрунтуванні та нормативно-правовій базі, не володіє базовими знаннями, не здатний сформулювати професійні ідеї, не усвідомлює цінність захисту незалежності та територіальної цілісності України, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів</p>

3. Виконання контрольної роботи (0-28 балів)

Вид завдання	Шкала оцінювання, балів	Вимоги до знань та умінь здобувачів вищої освіти
для теоретичного питання*	0	відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти
	11-12	Здобувач вищої освіти не володіє переважною частиною програмного матеріалу, допускає суттєві помилки при висвітленні понять.
	13-14	Здобувач вищої освіти в загальній формі розбирається в матеріалі, допускає суттєві помилки при висвітленні матеріалу, формулюванні понять, не може навести приклади.
	15-16	Здобувач вищої освіти володіє достатнім обсягом навчального матеріалу, здатний його аналізувати, але не має достатніх знань для формування висновків, не завжди здатний асоціювати теоретичні знання з практичними прикладами
	17-21	Здобувач вищої освіти демонструє достатньо високий рівень знань, при цьому відповідь досить повна, логічна, з елементами самостійності, але містить деякі неточності або незначні помилки, або присутня недостатня чіткість у визначенні понять
	22-28	Здобувач вищої освіти повною мірою засвоїв програмний матеріал, виявляє знання основної та додаткової літератури, наводить власні міркування, робить узагальнюючі висновки, вдало наводить приклади.
Всього	28 балів	

Форма проведення семестрового контролю згідно з робочим та навчальним планом – *залік*.

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачене при вивченні навчальної дисципліни (за потреби)

Персональні комп'ютери, під'єднані до мережі Internet. Програмне забезпечення: MS Windows, MS Office 365, хмарні додатки Google, веб-браузери, мережа Wi-Fi. Мультимедійне обладнання (проектор, екран). Бібліотека (<https://lib.pdau.edu.ua/>) юридичної літератури ПДАУ (<https://www.pdau.edu.ua/content/biblioteka-yurydychnoyi-literatury>), (<https://www.pdau.edu.ua/content/biblioteka-yurydychnoyi-literatury>) Електронний репозитарій ПДАУ (<http://dspace.pdau.edu.ua:8080/>) (<http://dspace.pdau.edu.ua:8080/>) (<http://dspace.pdau.edu.ua:8080/>).

13. Політика навчальної дисципліни

13.1 **Щодо термінів виконання та перескладання:** практичні завдання, завдання із самостійної роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-30%). Здобувач вищої освіти може бути недопущеним до семестрового контролю з навчальної дисципліни у разі набрання кількості балів менше ніж межа незадовільного навчання. Кафедра на своєму засіданні приймає рішення про недопущення такого здобувача вищої освіти до семестрового контролю з відповідної навчальної дисципліни та повідомляє про це директорат навчально-наукового інституту, шляхом подання витягу з протоколу засідання кафедри. Директор навчально-наукового інституту своїм розпорядженням не допускає здобувача вищої освіти до семестрового контролю з відповідної навчальної дисципліни. Здобувач вищої освіти, який був не допущений до

семестрового контролю з певної навчальної дисципліни, має підсумкову академічну заборгованість. Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин із дозволу деканату. Повторне проходження контрольного заходу для ліквідації підсумкової академічної заборгованості допускається не більше двох разів із навчальної дисципліни: один раз викладачеві, другий – комісії, яку формує директор навчально-наукового інституту за участю викладачів відповідної кафедри. Отримана оцінка у разі другого повторного проходження контрольного заходу є остаточною.

13.2 Щодо академічної доброчесності: здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету, Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в Полтавському державному аграрному університеті, Порядку перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень у Полтавському державному аграрному університеті.

13.3 Щодо відвідування занять: навчання здобувачів вищої освіти, що передбачає проведення навчальних занять згідно розкладу упродовж навчального року передбачає їх безпосередню участь в освітньому процесі. Відвідування здобувачами вищої освіти всіх видів навчальних занять є обов'язковим. Відмітка про відвідування занять здобувачами здійснюється в журналі обліку аудиторної навчальної роботи викладача.

13.4 Щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти: на здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті перед опануванням даної освітньої компоненти. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані. Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

13.5 Щодо оскарження результатів оцінювання: після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки. У разі неможливості спільного врегулювання ситуації здобувач вищої освіти має право оскаржити результати контрольних заходів. Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувачу вищої освіти не було і не могло бути відомо до проведення оцінювання. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до директора навчально-наукового інституту, яку розглядає апеляційна комісія, сформована розпорядженням директора інституту. Апеляційна комісія протягом трьох робочих днів ухвалює рішення про наявність або відсутність підстав оскарження результату оцінювання. Присутність здобувача вищої освіти на засіданнях апеляційної комісії є обов'язковою. Висновки апеляційної комісії оформляються відповідним протоколом і доводяться до відома здобувача вищої освіти і викладача. Результатом розгляду апеляції є прийняття апеляційною комісією одного з двох рішень: попередня оцінка знань здобувача вищої освіти відповідає рівню досягнення результатів навчання і не змінюється або попередня оцінка знань здобувача вищої освіти не відповідає рівню досягнення результатів і здобувач заслуговує іншої оцінки (вказується нова оцінка відповідно до чинної в Університеті шкали оцінювання результатів навчання). За результатом апеляції оцінка результатів навчання здобувача вищої освіти не може бути зменшена.

14. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Борисенко І.І. Англійська мова в міжнародних документах з прав людини. Юрінком Інтер. 2023. 752 с.
2. Ніколаєнко Ю.О. Business English. Навчальний посібник. 2-ге вид. Київ: Видавництво Ліра-К, 2018. 148 с
3. Cordell J. Cambridge Business English Activities. Cambridge University Press.

2020. 128 p.

4. Сімонюк В. П. English for Lawyers. Право. 2018. 648 с.
5. Частник О. С., Голубнича Л. О., Кузнецова О. Ю. Proficiency in legal English: навч. посіб. для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти. Право. 2023. 160 с.
6. Черноватий Л. М., Липко І. П. Буква закону. Навчальний посібник з англійської мови. Право. 2021. 526 с.
7. Legal English : навч. посіб. для студ. закладів вищ. освіти спец. «Право» / В. П. Сімонок, О. І. Зелінська, О. В. Каданер та ін. ; за ред. В. П. Сімонок, О. Ю. Кузнецовой Харків : Право, 2020. 332 с.
8. Посібник для підготовки до ЗНО з англійської мови до магістратури. Спеціальність Право : посібник / уклад. О. І. Зеленська, О. В. Каданер, О. І. Лисицька ; за заг. ред. В. П. Сімонок. Харків : Право, 2019. 88 с.

Допоміжні:

1. Борисенко І.І., Сасенко В.В., Конопчук Н.М. Сучасний українсько-англійський словник. 2023. 624 с.
2. Матвієнко Л.Г. Роль вікі-технологій у підвищенні якості викладання іноземної мови в середовищі вищого навчального закладу. *Перспективи та інновації науки*. №7 (12). 2022. С. 253-261
3. Dignen B. Effective International Business Communication. Collins, 2019. 176 p.
4. How to Write Effective Business English: Excel at E-mail, Social Media and All Your Professional Communications (Better Business English). Kogan Page, 2018. 168 p.
5. Cambridge Business English Dictionary. 3rd edition. Cambridge, 2020. 958 p.
6. Liulka V., Dedukhno A. Communicative strategies of English within the framework of the learning discourse. Humanities science current issues: Interuniversity collection of Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University Young Scientists Research Papers / [editors-compilers M. Pantyuk, A. Dushnyi, V. Ilnytskyi, I. Zymomrya]. Drohobych : Publishing House „Helvetica”, 2022. Issue 51. pp. 309–314.
7. Liulka V., Savenkova O. Peculiarities of the use of modern mobile technologies in the study of foreign languages in higher education institutions of Ukraine. Humanities science current issues : Interuniversity collection of Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University Young Scientists Research Papers / [editors-compilers M. Pantyuk, A. Dushnyi, V. Ilnytskyi, I. Zymomrya]. Drohobych : Publishing House „Helvetica”, 2022. Issue 57. Vol.2. pp. 181–186.
8. Matviienko L. The effectiveness of the online Padlet board in the modern educational environment of higher education. *Scientific research of the XXI century. Volume 1 : collective monograph* . Compiled by V. Shpak; Chairman of the Editorial Board S. Tabachnikov. Sherman Oaks, Los Angeles : GS publishing service, 2021. P. 268-272
9. Англійська мова в міжнародних документах з прав людини (English of law International Instruments on Human Rights): Навч. посіб./ За ред. проф І.І. Борисенко - Юрінком Інтер 2023
10. Kolomiets, Pavlo V. 2017. The Current State of Tax Administration in Ukraine: An Analytical Review of Terminology. *Journal of Advanced Research in Law and Economics*. Volume VIII, Winter, 8(30): 2448–2453.
11. Liubov M. Kasianenko, Pavlo V. Kolomiets, Oleh V. Popovych. 2021. The rule of law as a fundamental principle of the concept of legal regulation of tax security of Ukraine. *Estudios de Economía Aplicada*. Vol. 39 No. 6 (2021): Special Issue: Innovative Development and Economic Growth in the CIS Countries.
12. Liubov M. Kasianenko and Pavlo V. Kolomiets. The quality of Legal Education of Citizens as a Factor of the Tax Security of Ukraine. *Review of Economics and Finance*. Volume 20, Year 2022, P. 236–242.
13. Kolomiets, Pavlo et al. Reforming the Tax System of Ukraine in the Context of Globalization Challenges. Theoretical and Practical Research in Economic Fields, [S.l.], v. 16, n. 2, p. 460-470, June 2025. ISSN 2068-7710. Available at: <<https://journals.aserspublishing.eu/tpre>

f/article/view/8936>. Date accessed: 01 aug. 2025.
doi: [https://doi.org/10.14505/tpref.v16.2\(34\).15](https://doi.org/10.14505/tpref.v16.2(34).15)

Інформаційні ресурси:

1. English for Science Links <http://www.hut.fi/rvilmi/EST>
2. Advice on Academic Writing <http://www.utoronto.ca/writing/>
3. Longman Business English Dictionary. Pearson Longman, Harlow www.pearsonlongman.com/dictionaries
4. The dictionaries and encyclopedias www.thefreedictionary.com
5. Longman Dictionary of Contemporary English www.ldoceonline.com
6. Електронне освітнє середовище. URL:
<https://moodle.pdau.edu.ua/course/view.php?id=11356>

Рекомендовані онлайн-курси:

Онлайн курс на платформі Prometheus «Англійська для бізнесу та підприємництва»:
https://prometheus.org.ua/course/course-v1:AH+ENG_B101+2020_T1